

Код нас је не само међу политичарима већ и међу тзв. интелектуалном елитом присутна конфузија која проистиче из одсуства увида у битну квалитативну разлику између појма грађанске државе, с једне стране, и странака и покрета партиских претензија који могу егзистирати, развијати се и међусобно се надметати за власт унутар његовог оквира, с друге стране. Не увиђа се наиме да те две ствари припадају разлитим концептуалним равнима, при чему је она прва на далеко апстрактнијем нивоу, те се ни између једне партије или покрета-странке ма какво њихово име било не може ни у ком случају ставити знак једнакости. Другим речима, из појма либерално-демократског поретка не следи нужно ниједан идеолошко-политички програм за решавање било којих конкретних друштвених проблема. Поменути поредак само представља формално-правно-процедурални оквир који омогућује формирање политичких субјеката различитих идеолошко-политичких оријентација на нивоу друштва, под условом да они не крше универзална, за све чланове грађанског друштва важећа формална правила игре дефинисана њиме, тј. датим поретком. Као систем негативног и нетелеолошког карактера, тј. као систем чисто формалних забрана, он грађанима, уколико поштују ове забране, оставља слободу не само организације властитог живота већ и њиховог удруживања у странке и покрете, који ће, својим позитивно одређеним програмима, настојати да придобију што ширу бирачку базу како би дошли на власт, самостално или у коалицијама, и тако да у оквиру уставом ограниченог рока покушали да успешно управљају друштвом у циљу његовог свестраног развоја.

Назначеној конфузији највише доприносе они политички субјекти који себе, ма колико носили разлиите називе, подводе под грађанску опцију: као да сви политички субјекти који поштују правила игре грађанске државе нису грађански оријентисани, без обзира на њихове разлике у политичким програмима. У развијеним парламентарним системима партије се разликују према својим идеолошко-политичким оријентацијама (леве и десне, умеренијег или радикалнијег типа, нетрадиционалистичке или конзервативно-традиционалистичке итд.). Ниједна од њих не доводи, бар јавно, грађанске принципе као што су слобода говора, медија, удруживања, вероисповести и слично. Са становишта “грађанске” опције, може се поставити питање да ли онима који гласају за демохришћанске, конзервативне или народне партије треба дати статус грађанина или да ли присталице тзв. грађанске опције треба да имају повлашћени или ексклузивни грађански статус.

Пише: Слободан Дивјак
субота, 24 април 2021 01:45

Пише: Слободан Дивјак
субота, 24 април 2021 01:45

